

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 16. listopadu 2009 (17.11)
(OR. en)**

15732/09

LIMITE

**ECOFIN 743
UEM 269**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel: Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel,
za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí: 13. listopadu 2009
Příjemce: Javier SOLANA, generální tajemník, vysoký představitel
Předmět: Doporučení pro doporučení Rady České republiky s cílem odstranit
nadměrný schodek veřejných financí

Delegace naleznou v příloze dokument Komise SEK(2009) 1537 v konečném znění.

Příloha: SEK(2009) 1537 v konečném znění

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 11.11.2009
SEK(2009) 1537 v konečném znění

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY ČESKÉ REPUBLICE

s cílem odstranit nadměrný schodek veřejných financí

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY ČESKÉ REPUBLICE

s cílem odstranit nadměrný schodek veřejných financí

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 104 odst. 7 této smlouvy,

s ohledem na doporučení Komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle článku 104 Smlouvy se členské státy vyvarují nadměrných schodků veřejných financí.
- (2) Pakt o stabilitě a růstu vychází z cíle zdravých veřejných financí, které jsou prostředkem pro posílení podmínek pro cenovou stabilitu a pro silný udržitelný růst, jenž bude přispívat k vytváření nových pracovních míst.
- (3) Reforma Paktu o stabilitě a růstu v roce 2005 se snažila posílit jeho účinnost a ekonomické základy a zajistit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí. Cílem reformy bylo zajistit, aby ve všech krocích postupu při nadměrném schodku byla plně zohledněna zejména hospodářská a rozpočtová situace. Tímto způsobem Pakt o stabilitě a růstu poskytuje rámec na podporu vládních politik k rychlému návratu ke zdravému stavu rozpočtů s přihlédnutím k hospodářské situaci.
- (4) V souladu s čl. 104 odst. 6 Rada dne [2. prosince 2009] rozhodla o existenci nadměrného schodku v České republice.
- (5) Podle čl. 104 odst. 7 Smlouvy a článku 3 nařízení Rady (ES) č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku¹ (které tvoří součást Paktu o stabilitě a růstu) je Rada také povinna podat dotyčnému členskému státu doporučení s cílem odstranit nadměrný schodek během určité lhůty. Doporučení musí stanovit nejvýše šestiměsíční lhůtu, během níž má dotčený členský stát přijmout účinná opatření pro nápravu, jakož i lhůtu s cílem napravit nadměrný schodek, což by mělo být ukončeno v následujícím roce po jeho zjištění, pokud nenastanou zvláštní okolnosti. Při rozhodování o existenci zvláštních okolností by se měly zohlednit rozhodující faktory objasněné v čl. 2 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 1467/97. Rada by měla ve svém doporučení s cílem napravit nadměrný schodek dále požadovat dosažení minimálního ročního zlepšení strukturálního salda, tj. cyklicky očištěného salda bez jednorázových a jiných dočasných opatření, na doporučenou hodnotu 0,5 % HDP.

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 6.

- (6) Má se za to, že v případě České republiky existují zvláštní okolnosti, které jsou rozhodující pro větší flexibilitu při uplatňování postupu při nadměrném schodku, kterou zavedla reforma Paktu o stabilitě a růstu z roku 2005. Je třeba zdůraznit, že světová hospodářská a finanční krize způsobila v České republice velmi hlubokou recesi. Hospodářské prostředí se již v posledním čtvrtletí roku 2008 prudce zhoršilo a toto zhoršení pokračovalo v první polovině roku 2009, kdy došlo k meziročnímu poklesu reálného HDP o 5 %. Zhroucení vnější poptávky, kterým se světová krize nejvíce projevila na českém hospodářství, vyvolalo v prvním pololetí roku 2009 dvoumístný pokles českého exportu a průmyslové výroby. Zároveň přísnější úvěrové podmínky spolu s horšícími se výhledy, pokud jde o výstup, utlumily investice, které se v prvním pololetí roku 2009 snížily o více než 7 %. Podle prognózy útvarů Komise z podzimu 2009 se v roce 2009 předpokládá snížení reálného HDP o 4,8 %. V roce 2010 se předpokládá pomalé oživení a růst reálného HDP ve výši 0,8 %. Existence zvláštních okolností opravňuje Radu povolit nápravu nadměrného schodku ve střednědobém horizontu.
- (7) Útvary Komise ve své prognóze z podzimu 2009 předpokládají schodek veřejných financí odpovídající 6,6 % HDP v roce 2009 a 5,5 % HDP v roce 2010. V reakci na světovou krizi a v souladu s Plánem evropské hospodářské obnovy přijaly české orgány v roce 2009 stimulační opatření v přibližné výši 2,1 % HDP, která pomohla stabilizovat hospodářství, která však spolu s nižším daňovým výnosem a rostoucími sociálními výdaji podle posledních informací zřejmě zvýší schodek veřejných financí na 6,6 % HDP. Zhoršující se rozpočtová situace přiměla v říjnu 2009 české orgány k urychlenému přijetí balíčku pro fiskální konsolidaci v kontextu rozpočtu na rok 2010. Podle prognózy útvarů Komise z podzimu 2009 sníží konsolidační balíček v odhadované výši 1½ % HDP schodek veřejných financí v roce 2010 na přibližně 5,5 % HDP. Nejdůležitějšími opatřeními jsou zvýšení DPH, spotřebních daní a daně z nemovitostí, jakož i zrušení některých již přijatých protikrizových opatření, jako jsou vyšší dávky v nezaměstnanosti, vyšší přídatky na dítě a přechodné snížení příspěvků na sociální zabezpečení. Za předpokladu nezměněné politiky a vzhledem k tomu, že některá konsolidační opatření na straně výdajů vyprší na konci roku 2010, se schodek veřejných financí v roce 2011 odhaduje na 5,7 % HDP.
- (8) S přihlédnutím ke zvláštním okolnostem a k Plánu evropské hospodářské obnovy se doporučují průměrné roční strukturální korekce rozpočtu. Požadované korekce by měly přihlížet k fiskálnímu prostoru pro manévrování, který je stanoven na základě všech prvků potřebných k dosažení cílů fiskální politiky, počínaje úrovní schodku veřejných financí, hrubým dluhem a jinými ukazateli, jako je pozice běžného účtu, úroveň podmíněných závazků finančního sektoru, platby úroků, rizikové prémie, a konče předpokládanou střednědobou změnou ve výdajích souvisejících se stárnutím obyvatelstva. Pro výpočet průměrných ročních korekcí je jako výchozí bod brána prognóza útvarů Komise z podzimu 2009. Úhrnné strukturální korekce potřebné k dosažení cíle pro nominální schodek ve výši 3 % v dané lhůtě jsou pak vypočítávány s přihlédnutím k postupnému zacelování mezery výstupu do roku 2015.
- (9) V tomto kontextu je vhodné v České republice zvážit střednědobou nápravu nadměrného schodku ve lhůtě do roku 2013. Důvěryhodná a udržitelná cesta korekce by zejména vzhledem k objemu schodku roku 2009 a k hospodářským výhledům pro Českou republiku vyžadovala od českých orgánů, aby v roce 2010 v souladu s návrhem zákona o státním rozpočtu pro rok 2010 provedly opatření sloužící ke snížení schodku. Aby byl schodek v roce 2013 nižší než 3 % HDP, musí být v období 2010–

2013 provedeny průměrné roční strukturální korekce rozpočtu ve výši 1 % HDP. České orgány by měly specifikovat opatření, která jsou nutná pro nápravu nadměrného schodku do roku 2013 (pokud to dovolí cyklické podmínky), a rychleji snížit schodek, pokud budou hospodářské nebo rozpočtové podmínky příznivější, než se v současné době předpokládá.

- (10) Podle údajů oznámených českými orgány v říjnu 2009 se hrubý veřejný dluh drží značně pod úrovní referenční hodnoty 60 % HDP a v roce 2009 se plánuje jeho výše na 35,5 % HDP. Podle prognózy útvarů Komise z podzimu 2009 se poměr dluhu k HDP rychle zvýší a v roce 2011 dosáhne za předpokladu nezměněné politiky 44 % HDP.
- (11) V roce 2004 zavedla Česká republika střednědobý rozpočtový rámec, který stanoví roční stropy pro nominální výdaje pro státní rozpočet na tříleté období; v současné situaci byly však výdajové stropy od roku 2006 ve srovnání s původně plánovanými stropy překročeny. Vzhledem k výše uvedenému je důležité ještě důrazněji vynucovat střednědobý rozpočtový rámec a zlepšit sledování provádění rozpočtu po celý rok s cílem zamezit překročením výdajů vůči rozpočtovým a víceletým plánům.
- (12) Pokud jde o dlouhodobou udržitelnost veřejných financí, je v České republice dopad stárnutí obyvatelstva nad průměrem EU, a to zejména jako důsledek nepříznivého demografického vývoje. Byly zahájeny prvotní fáze reformy důchodového systému a zdravotnictví, což povede ke snížení výdajů. V roce 2008 byly zavedeny změny parametrů průběžného financování důchodového systému, zejména zvýšení důchodového věku z 62 let na 65. Prvními opatřeními reformy zdravotnictví je mimo jiné zavedení poplatků za základní lékařské úkony. Aby byla zmírněna rizika popsána ve sdělení Komise² o „Dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí pro hospodářské oživení“, schváleném Radou ve složení pro hospodářské a finanční věci³ dne 10. listopadu 2009, je však v obou oblastech třeba dalšího pokroku.
- (13) Zvýšený dohled v rámci postupu při nadměrném schodku, který se zdá nezbytný s ohledem na lhůtu pro nápravu nadměrného schodku, bude vyžadovat pravidelné a včasné sledování pokroku učiněného při provádění strategie fiskální konsolidace. V této souvislosti by dané otázky mohla být účelně věnována samostatná kapitola v aktualizacích konvergenčního programu České republiky, které budou připravovány v období let 2010 až 2013.
- (14) Opatření vedoucí k rozpočtové konsolidaci by měla zajistit trvalé zlepšení salda veřejných financí a zároveň se zaměřit na zkvalitnění veřejných financí a na posílení růstu potenciálu hospodářství. Česká republika by měla zlepšit zejména účinnost a efektivitu veřejných výdajů. Kromě toho by české orgány měly i nadále provádět nutnou reformu důchodového systému a zdravotnictví spolu s reformou týkající se dostupnosti pracovní síly a kvalifikace, jakož i s reformami ke zvýšení rozsahu a účelnosti veřejného výzkumu a vývoje.
- (15) Dále by Česká republika vzhledem k důležitosti dosáhnout tohoto střednědobého cíle, který poskytuje přiměřenou rezervu chránící před cyklickými útlumy a zajišťuje

² K nahlédnutí na: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication15996_en.pdf

³ K nahlédnutí

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/111025.pdf

na:

přiblížení se poměru dluhu k HDP k obezřetné úrovni (rovněž s přihlédnutím k implicitním závazkům spojeným se stárnutím obyvatelstva), měla rovněž zajistit, aby rozpočtová konsolidace v rámci střednědobého cíle byla prováděna i po nápravě nadměrného schodku.

DOPORUČUJE:

- 1) S vědomím, že rozpočtová pozice České republiky v roce 2009 je výsledkem volného působení automatických stabilizátorů a opatření, jejichž objem dosáhl 2,1 % HDP a která jsou přiměřenou reakcí na hospodářský útlum a plně v souladu se zásadami Plánu evropské hospodářské obnovy, by české orgány měly do roku 2013 ukončit existenci nadměrného schodku.
- 2) České orgány by měly ve střednědobém horizontu přijmout taková opatření, aby bylo možné důvěryhodným a udržitelným způsobem snížit schodek veřejných financí pod hodnotu 3 % HDP. Za tímto účelem by české orgány zejména měly:
 - a) v roce 2010 provést opatření sloužící ke snížení schodku v souladu s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010;
 - b) v období 2010–2013 zajistit průměrné roční strukturální korekce rozpočtu ve výši 1 % HDP;
 - c) specifikovat opatření, která jsou nutná pro nápravu nadměrného schodku do roku 2013 (pokud to dovolí cyklické podmínky) a pro rychlejší snížení schodku, pokud budou hospodářské a rozpočtové podmínky příznivější, než se v současné době předpokládá.
- 3) S cílem omezit rizika korekce by Česká republika měla důrazně vynucovat střednědobý rozpočtový rámeček a zlepšit sledování provádění rozpočtu po dobu celého roku s cílem zamezit překročením výdajů vůči rozpočtovým a víceletým plánům.
- 4) Rada stanoví lhůtu 2. června 2010 pro to, aby české orgány přijaly účinné kroky k provedení opatření sloužících ke snížení schodku v roce 2010 tak, jak předpokládá návrh rozpočtového zákona na rok 2010, a aby konkretizovaly opatření, která budou nezbytná k dosažení pokroku směrem k nápravě nadměrného schodku. V hodnocení účinných opatření se přihlédne k hospodářskému vývoji ve srovnání s hospodářským výhledem v prognóze útvarů Komise z podzimu 2009.

České orgány by měly podat zprávu o pokroku učiněném při provádění těchto doporučení v rámci samostatné kapitoly aktualizací konvergenčních programů, které budou připravovat v období let 2010 až 2013.

Rada dále vyzývá české orgány, aby provedly reformy s cílem zvýšit růst potenciálního HDP. To zahrnuje reformy zlepšující kvalitu veřejných financí, zejména reformou zvyšujících účinnost a efektivitu veřejných výdajů. Kromě toho Rada vyzývá české orgány, aby nadále prováděly nutnou reformu důchodového systému a zdravotnictví spolu s reformou týkající se zvýšení dostupnosti pracovní síly a kvalifikace, jakož i s reformami ke zvýšení rozsahu a účelnosti veřejného výzkumu a vývoje.

Toto doporučení je určeno České republice.

V Bruselu dne [...].

*Za Radu
předseda/předsedkyně*